

Ярмолинецька централізована бібліотечна система
Бібліотека – філіал с. Глушківці

Стежками рідного краю

**Інформаційно-довідкове видання
(від А до Я)**

Глушківці, 2015 р.

Стежками рідного краю : інформаційно-довідкове видання/ Ярмолинецька ЦБС, Б-ф с. Глушківці; упоряд. Тиж А.Ю. – Глушківці, 2015 . – 24 с.: фото.

В інформаційно-довідковому виданні «Стежками рідного краю» подано МАТЕРІАЛИ про село Глушківці, його місцевість та краєвиди.

Видання розраховане на масових користувачів.

Упорядник: Тиж А.Ю.

Комп'ютерний набір: Слободян О.Л.,
методист Ярмолинецької ЦРБ

Відповідальна за випуск: Гриб М. А.,
директор Ярмолинецької ЦБС

*Пісенний мій краю, любов моя вічна
Тут пам'ять козацька і слава батьків.
Так хочеться довше дивитись у вікна,
Вдивлятись у очі своїх земляків.*

Село Глушківці – центр Глушковецької сільської ради, розташоване за 20 км від райцентру і за 22 км від залізничної станції Дунаївці, на лінії Кам'янець – Подільський – Гречани. Сільській раді підпорядковані села Глушківці і Слобідка – Глушковецька, поселення Глушковецьке. Загальна територія 3913 га, в.т.ч. земель державної власності– 965,34 га, земель приватної власності – 2947,66 га.

Село розташоване на рівнині. У нього є багато садів та ставків. На території Глушковецької сільради знайдено кам'яні знаряддя праці доби неоліту і міді.

Село Глушківці за даними церковного літопису засноване в II половині XIII ст.

Територію сучасного села люди заселили в давні часи. Про це свідчать виявлені в околицях села залишки трипільської поселення (III тисячоліття до н. е.).

Глушківці, як і усі поселення розташовані біля Кучманського шляху, зазнавали частого нападу кримських татар.

Назва населеного пункту походила від місцевості. Ця місцевість до початку її заселення була занадто залісненою, багатою на дичину та звірів, заболоченою, служила постійним випасом великої рогатої худоби, овець. Перші мешканці села – пастухи говорили про ці місця *«глушь да овцы»*.

У XVIII ст. село належало князям Чарторийським, далі перейшло у володіння поміщиків Орловських. Селяни займалися хліборобством та садівництвом. У XVIII ст. в Глушківцях першими священниками були Лоховські.

В 1729 р. був збудований дерев'яний храм на честь святої мучениці Парасковії, що існував до 1892 р., а в 1889 р. був побудований кам'яний. Його вартість склала 20000 крб., з них 2700 крб. заповідалися ще в 1814 р. колишнім уніатським священником Іоанном Лагадовським, який правив в с. Глушківці. Церква володіла 2 дес. 2154 саж. Присадибної, 56 дес. 1957 саж. Орної та сінокосної землі.

В 1864 р. в селі відкрита церковнопарафіяльна школа, яка в 1871 р. була реформована в початкове училище Міністерства народної освіти. В 1898 р. в селі почала діяти школа грамоти.

Понад 546 земляків воювало на фронтах Другої світової війни. Смертю хоробрих полягли в боях з ворогом 292 чоловіка.

З сіл сільської ради вийшло багато талановитих, висококваліфікованих спеціалістів.

Вони прославляють наше село

А

Андрущак Федір Арсентійович

народився 22 лютого 1921 року в селі Глушківці. До війни працював у місцевому колгоспі, а коли виповнилося 19 років, забрали в армію (30 вересня 1940 р.). служив в Литві. У 1941 році з армії зразу попав на війну. Воював на 3-му Білоруському фронті, був три рази ранений. Має багато нагород: 12 медалей, Орден Слави III ступеня, орден «За мужність», орден

«Вітчизняної війни». В нашого ветерана збереглася червоноармійська газета «Мы победим» № 48 за 12.04.1945 року. Для нього ця газета дуже цінна тому, що там є стаття про нього та його друзів-воїнів, які декілька годин підряд до підходу підкріплення утримували важкий рубіж. Стаття під назвою «Граната - грозное оружие ближнего боя», у кінці статті пишеться: «... Владеет ею, воины Шмельков, Щедрин, Андрущак и Егоров.». Федір Арсентійович пройшов усю війну і другого травня 1945 року дійшов до Берліна.

Г

Гадзира Микола Пилипович

науковець, народився 17 вересня 1958 року в селі Глушківці Ярмолинецького району. В 1975 році закінчив Солобковецьку середню школу і вступив у Вінницький педагогічний інститут на фізико-математичний факультет. У 1979 році отримав диплом вчителя фізики з відзнакою. Розпочав трудову діяльність у Вінницькому політехнічному інституті на кафедрі фізики.

З 1985 по 1988 рік навчався в аспірантурі з відривом від виробництва при Київському національному університеті ім. Шевченка. В 1989 році захистив кандидатську дисертацію із спеціальності «Фізика твердого тіла».

З 1993 року продовжив працю науковця в Інституті проблем матеріалознавства НАН України.

В 2002 році, після захисту докторської дисертації, очолив відділ неоксидних тугоплавких матеріалів.

За цикл праць в 2001 році став лауреатом премії ім. І. М. Францевича Президії Національної академії наук України в області матеріалознавства.

Працює в галузі нанотехнологій, кераміки, сталі, чавуну та метало-матричних матеріалів на основі заліза, алюмінію та титану. Створив низку нових матеріалів для потреб цивільного будівництва – теплоізоляційного, конструкційного та антикорозійного призначень.

Кандидат в майстри спорту з бігу.

Гриб Антон Євдокимович

художник, народився 7 вересня 1938 року в с. Слобідка - Глушковецька Ярмолинецького району. Був п'ятою дитиною в великій дружній сім'ї. Тут минуло дитинство, звідси простелився шлях до прекрасного.

Талант художника повністю розкрився у м. Тернополі, де дотепер мешкає наш земляк. А спеціалізується у творенні барвистих панно. Займається майстер народної творчості й плетінням з соломи, живописом. Його твори придбані музеями Тернополя, Києва, Москви, знаходяться у приватних колекціях в Україні, Чехії, Німеччині, Росії. Оригінальні, виконані зі своєрідною фантазією роботи Антона Гриба демонструвалися на різноманітних престижних виставках в містах близького і далекого зарубіжжя.

А ще він автор унікальної книги «барвисті джерела» - посібника по прикладному мистецтву. Також Антон Євдокимович талановитий поет. Пише вірші про рідний край, село, матір, деякі вірші покладені на музику.

Гуцало Михайло Олексійович – народився 1883 року у селі Глушківці Кам'янецького повіту Подільської губернії. Селянин. Закінчив воєнно – фельдшерську школу. Із 1919 року перебував в Армії Української Народної Республіки на посаді фельдшера 17-ї бригади 6-ї Січової дивізії. Під час Другого Зимового походу – фельдшер лазарету 4-ї Київської дивізії. Потрапив у полон під селом Миньки 17 листопада. Розстріляний 22 листопада 1921 року у місті Базар. Реабілітований 25 березня 1998 року.

Л

Личак Андрій Михайлович

науковець, народився 14 грудня 1925 року в селі Глушківці. З 1933 по 1940 роки навчався у Глушковецькій семирічній школі.

У 1943 році був вивезений німцями до Австрії на примусові роботи і був звільнений у 1946 році. В цьому ж році вступив у Солобковецьку середню школу, яку закінчив у 1947 році із срібною медаллю. Цього ж року вступив у Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка на фізико-математичний факультет.

З 1955 року працює викладачем математики у Київському вищому військовому інженерно-авіаційному училищі.

В 1975 році захистив дисертацію і отримав вчену ступінь кандидата фізико-математичних наук. Невдовзі отримав звання професора і працював до 1995 року. 27 березня 2001 року помер.

Личак Михайло Михайлович

науковець, народився 23 травня 1947 року в селі Глушківці Ярмолинецького району. В 1961 році закінчив Глушковецьку восьмирічну школу, а в 1964 - Солобковецьку середню школу із золотою медаллю.

В 1969 році закінчив фізичний факультет Львівського державного університету, отримав диплом з відзнакою за спеціальністю «Радіофізика та електроніка».

З 1974 року - кандидат фізико-математичних наук, а з 1993 року - доктор фізико-математичних наук.

З 1971 по 1996 рр. працював науковим співробітником Інституту кібернетики НАН України.

З 1996 по 2012 рр. працював на різних посадах в Інституті космічних досліджень НАН України.

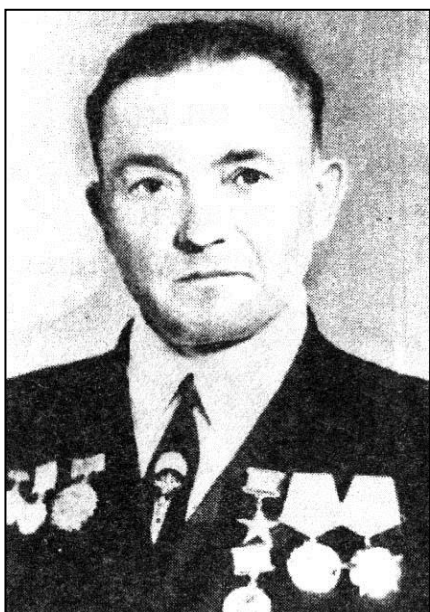
З 1998 по 2012 рр. читав фундаментальні та професійно орієнтовані курси на посаді професора, за сумісництвом на кафедрі радіотехніки Хмельницького Національного університету.

М. М. Личак має 208 публікацій, три з яких - монографії в співавторстві, 134 наукових статей, 8 авторських свідоцтв.

Виростив і виховав трьох синів: Михайла (1970р.), В'ячеслава (1971 р.) і Андрія (1982 р.).

Помер 16 травня 2012 року. Похований у Києві.

М

Малюк Микола Мефодійович

Герой Соціалістичної праці, народився 05. 05. 1928 року в с. Слобідка Глушковецька у селянській сім'ї. З квітня 1944 року почав трудитися в місцевому колгоспі. В 1946 році одержав першу нагороду – медаль «За трудову доблесть». У 1963 році бригада Малюка зібрала на 25-ти гектарній площі 45 центнерів кукурудзи з гектара.

23 червня 1966 року Миколі Мефодійовичу було присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці.

З 1970 року працював завідувачим птахофермою, де його за добросовісну сумлінну працю нагороджено двома орденами і золотою медаллю із виставки досягнень народного господарства.

Помер в жовтні 2007 року.

Мороз Гнат Максимович

науковець, народився 09 грудня 1919 року в селі Глушківці Ярмолинецького району.

За свій вік набув слави, якій стало затісно на Україні і вона осідала друкованими публікаціями, матеріалами міжнародних конгресів по далекому і ближньому зарубіжжі.

Студентом Львівського медичного інституту Гнат Максимович став вже після Великої Вітчизняної війни, коли відчув на собі і біль втрат і муки гітлерівських концтаборів, куди потрапив після запеклого бою та контузії.

Перші кроки хірурга робив в одній із районних клінік на Житомирщині. З певним багажем досвіду прийшов у Черкаську міську лікарню. Його призначили завідуючим хірургічним відділенням. Навчався в клінічній ординатурі професора Г. Г. Караванова. Успішно захистив кандидатську, що відкрило шлях у велику науку. Спершу – доцент Дніпропетровського медінституту, а далі завідування кафедрою медінституту в Тернополі.

У 1965 році відбувся захист дисертації на здобуття вченого ступеня доктора медичних наук.

Учні Г. М. Мороза збагачені практикою, бралися за дисертації і виборювали право на звання кандидата медичних наук.

Діти Гната Максимовича теж пішли по батькових стопах.

Гнат Максимович Мороз помер в 2001 році, не доживши восьми днів до свого восьмидесяти двох річчя.

Р

Рудий Євген Михайлович

Народився 17 березня 1941 року в селі Слобідка Глушковецька Ярмолинецького району.

Навчався в Слобідко-Глушковецькій, Глушковецькій та Солобковецькій школах. За високі успіхи в навчанні був нагороджений срібною медаллю.

В 1963 році закінчив факультет радіозв'язку і радіомовлення Одеського електротехнічного інституту зв'язку імені О. С. Попова.

В 1973 році захистив кандидатську дисертацію із спеціальної тематики. Докторська дисертація із радіомовлення була захищена в 2000 році. 2006 року Рудий Є. М. обраний академіком Міжнародної академії інформатизації.

Автор 152 наукових і навчально-методичних робіт та 15 винаходів.

С

Сноз Григорій Васильович

Народився 2 серпня 1945 року в селі Глушківці Ярмолинецького району.

В 1959 році закінчив сім класів Глушко-вецької школи, вступив на ветеринарне відділення Кам'янець-Подільського сільсько-господарського технікуму, який закінчив у 1963 році. Три роки працював ветфельдшером у Муровано-Куриловецькій райветлікарні.

З 1996 по 1971 року навчався в

Московській ветеринарній академії.

З 1971 року працював на різних посадах в академії.

Вчена ступінь кандидата ветеринарних наук присуджена в 1977 році, а доктора ветеринарних наук - у 1998 році.

З вересня 1999 року і по сьогоднішній день працює професором кафедри клінічної діагностики.

Має 60 публікацій, 5 з яких - навчально-методичних.

Х

Хомовський Іван Денисович

Народився 1 травня 1945 року в селі Слобідка - Глушковецька.

В 1951-1961 роках навчався в Слобідсько-Глушковецькій початковій, у Глушковецькій семирічній та Солобковецькій десятирічній школах.

З 1970 по 1973 р. здобував освіту в Новоушицькому технікумі механізації сільського господарства. З 1973 року навчався у Кам'янець-Подільському сільськогосподарському інституті на агрономічному факультеті. Потім вступив в аспірантуру, яку закінчив у 1989 році, захистив дисертацію. З 1989 року працював в Кам'янець-Подільському сільськогосподарському інституті на посадах асистента, старшого викладача, доцента кафедри загального землеробства. Відмінник освіти України. За цей період видано 47 науково-методичних праць.

В 2007 році працював радником головного атамана Буковинського козацтва. Має нагороди: ордени «Віра», «Слава», «Святої Богородиці» та «Івана Виговського».

Організації, установи та споруди села

А

Автобусна зупинка

Збудована в кінці 70-х років на честь Олімпіади 1980 року, оновлена в 2000 році.

Б

Бібліотека

Глушковецька бібліотека заснована вже в повоєнні роки, яка відкрилася 1 жовтня 1948 року. На початку свого існування бібліотека налічувала всього 200 книг і розміщувалась у малесенькій кімнатці сільського клубу. З кожним роком фонд бібліотеки зростав, і так вже у 1950 р. налічував 1790 книг. Всі наступні роки фахівець бібліотечної справи Тиж Юхим Мартинович мріяв про нове, більш пристосоване приміщення для бібліотеки. Але такого приміщення не було. Тоді бібліотекар вирішив самостійно почати будівництво книгозбірні. Він самотужки збирав будівельні матеріали, залучав до роботи своїх

читачів. Робили цеглу із саману, сушили на долині біля церкви, потім складали гіркою. Побачивши старання бібліотекаря сільський голова колгоспу також не залишився осторонь: допоміг з деревом та шифером. І так своїми силами була збудована бібліотека, яку урочисто відкрили у 1960 році. На той час фонд налічував вже біля 9 тис. примірників книг.

Робота книгозбірні кипіла. Організували пересувну бібліотеку на зерноочисному току, там для працівників проводились масові заходи. Проводились бесіди й на полі під час весняних, літніх та осінніх робіт з комбайнерами, трактористами. Бібліотека заявляла про себе й на тваринницькому комплексі та на фермі.

На 1970 р. населення в Глушківцях збільшилось до 2526 осіб. І тоді в селі відкрили бібліотеку №2. На той час обидві бібліотеки обслуговували по 500 читачів.

У 1978 р. бібліотека увійшла до складу Ярмолинецької централізованої бібліотечної системи. На той час фонд бібліотеки складає 14114 книг, нові надходження за 1978 р. – 453 книги.

В 1992 р. бібліотеки №1 та №2 об'єднують.

У 2011 р. відкрито музейну кімнату. Також у 2011 р. при бібліотеці започаткував свою роботу колектив художньої самодіяльності «Любава», який стає окрасою всіх заходів, не тільки в селі, але за його межами.

Будинок культури

Клуб в селі побудований ще у післявоєнні роки на 600 місць. У 1965 році здійснили реконструкцію приміщення, добудували сцену.

Д

Дитячий садочок «Берізка»

Ще за часів сталінської репресії, коли розкульчуювали селян, у сім'ї Подчахів відібрали хату (зараз на цьому місці зведений магазин біля Зеленого Хреста). У цій хаті був дитячий садочок. Вже у 70-х роках збудоване нове приміщення садочку. Яке діє і донині.

М

Магазини

В селі працює чотири магазини, які обслуговують населення села. Також кожну п'ятницю у центрі села працює базар.

П

Пам'ятники

Пам'ятний знак на честь воїнів – односельчан зведений у 1968 році майстрами Хмельницької ХВМ та занесений до державного реєстру згідно рішення Хмельницької обласної ради №66

від 11.03.1972 року, як пам'ятка історії місцевого значення.

Пам'ятний знак жертвам голодомору та політичним репресіям, встановлений у 2008 році.

Пошта

В 1921 році в центрі села створено сільську раду. В цьому ж приміщенні було відкрито поштове відділення (вулиця Лесі Українки, так звана Комарова хата). Потім після того, як побудувалося приміщення контори колгоспу, в 70-х роках, поштове відділення перенесли у новозбудоване приміщення, розміщене тут і нині.

С

Сільська рада

Глушковецька сільська рада утворена в 1921 році. Вона розміщувалась в центрі села (вулиця Лесі Українки, так звана Комарова хата). До складу сільської ради входять села: Глушківці, Слобідка – Глушковецька та поселення Глушковецьке. На даний час сільська рада знаходиться в приміщенні бувшої контори колгоспу, яке збудоване у 70-х роках ХХ століття.

Фельшерсько – акушерський пункт

Був відкритий у 1951 році з родільним відділенням та знаходився у центрі села , це була старенька хатинка (по вулиці Лесі Українки, зараз тут збудована Гойова хата), завідував фельдшер Порох. У 1955 році прийняла цей пункт сім'я Грондецьких та перейшли у більш просторе приміщення (по вулиці, що веде до садової). У 2006 році пункт через аварійний стан приміщення заклад перемістили в сільську раду. Зараз у закладі знаходиться фізкабінет.

Церква

В 1729 р. В селі був збудований дерев'яний храм на честь святої мучениці Парасковії, що існував до 1892 р., а в 1889 р. був побудований кам'яний. Його вартість склала 20000 крб., з них 2700 крб. заповідалися ще в 1814 р. колишнім уніатським священником Іоанном Лагадовським, який правив в с. Глушківці. Церква володіла 2 дес. 2154 саж. Присадибної, 56 дес. 1957 саж. Орної та сінокосної землі.

З приходом у село радянської влади церкву зруйнували, залишивши тільки невеличку капличку, а із каміння побудували ферми. Але незважаючи ні на що церква існувала.

Лише у 90-х роках минулого століття, із приходим у село отця Валерія Голуба, прихожани почали мріяти про новий храм. І вже у 1994 році 11 листопада на свято святої мучениці Парасковії відбулося урочисте відкриття нового храму.

Ш

Школа

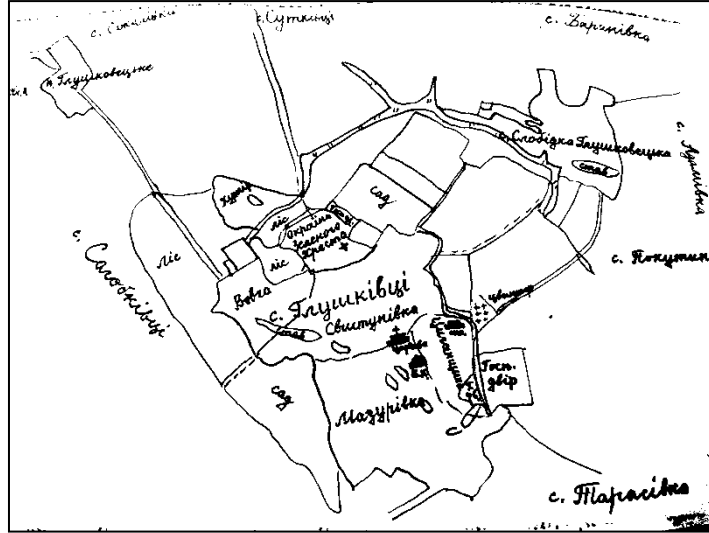
В 1864 р. в селі відкрита церковнопарафіяльна школа, яка в 1871 р. була реформована в початкове училище Міністерства народної освіти. В 1898 р. в селі почала діяти школа грамоти.

У 1932 році в селі було відкрито семирічну школу. У 1935 році був перший випуск семирічної школи. Приміщення цієї школи збереглося донині, але в дуже поганому стані. У 1960 році збудоване приміщення «червоної школи». У 1969 році відрито новозбудовану школу.

Топоніміка села

Територія села поділялася на такі кутки: «Вовча», «Мазурівка», «Околиця Зеленого Хреста», «Свистунівка», «Хутір», «Циганщина». Ці назви використовуються і донині.

Вовча – знаходиться біля самого лісу. В ті часи в лісі було багато вовків, від того і пішла така назва.

Мазурівка – південна околиця села, місце поселення переселенців із Польщі, яких називали «мазурами» (переселенці з Мазовецького воєводства).

О

Околиця Зеленого Хреста

північно - західна частина села називається «Околиця Зеленого Хреста». Назва околиці походить від назви кам'яного хреста, пофарбованого в зелений колір. Хрест був обсаджений чотирма липами і на ньому вирублений

напис: «Сей Крест поставлен крестьянином Подчаха Ю. А. 1864г.» Хрест поставлений на краю села, на перехресті доріг. Він служив одночасно дороговказом і оберегом. Оберігав село від нечистої сили і злих духів. Та в 1960 році хрест було перенесено на кладовище, а липи зрізано. Вже в роки незалежності, у 1995 році нащадки Подчахи та жителі країни перевезли «Зелений Хрест» на його колишнє місце, пофарбували та поновили напис. А назва «Окраїна Зеленого Хреста» збереглася донині.

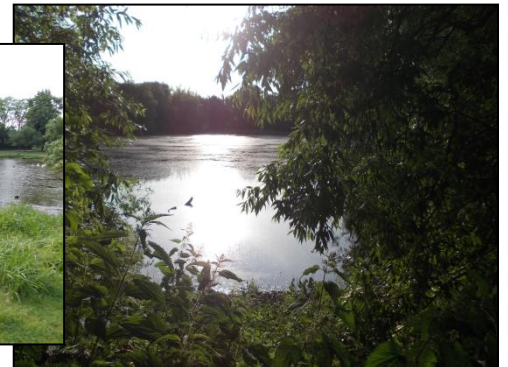
С

Свистунівка - є дві версії походження назви: це

колишній центр села і тут свистом збирали людей на схід села та друга версія – на цій території розміщена церква, де під час святкування на свято Іоанна Хрестителя 7 липня продавали свистуни і сопілки. Ця традиція збереглась і донині.

Ставки – на території села розміщено 3 ставки: Колгоспний, біля клубу та на Хуторі.

Х

Хутір - це поселення, яке віддалене від села лісом.

Ц

Циганщина - це східна частина села, місце зупинок циганського табору. Збереглася тут і циганська криниця, яку викопали цигани. У цій частині села зараз уже проживає декілька сімей циган.

Використані джерела

1. Історія бібліотеки села Глушківці. - 2011-.-14с. : фото.
2. Літопис села Глушківці. – 2011 .- 18с. : фото.
3. Слободянюк П.Я. Місцеве самоврядування Хмельниччини: нариси історії місцевих громад Ярмолинецького району/ П.Я.Слободянюк, Ю.А.Хоптяр; Хмельницька облрада; Хмельницька облдержадміністрація – Хмельницький: Поділля, 2004. – 507с. : фото.

Предметний покажчик

<i>Вступ</i>	3
<i>Вони прославляють наше село</i>	5
<i>Андрущак Ф.А.</i>	5
<i>Гадзира М.П.</i>	6
<i>Гриб А.Є.</i>	7
<i>Гуцало М.О.</i>	7
<i>Личак А.М.</i>	8
<i>Личак М.М.</i>	9
<i>Мороз Г.М.</i>	10
<i>Рудий Є.М.</i>	11
<i>Сноз Г.В.</i>	11
<i>Хомовський І.Д.</i>	12
<i>Організації, установи та споруди</i>	13
<i>Автобусна зупинка</i>	13
<i>Бібліотека</i>	13
<i>Будинок культури</i>	14
<i>Дитячий садок</i>	15
<i>Магазини</i>	15
<i>Пам'ятники</i>	15
<i>Пошта</i>	16
<i>Сільська рада</i>	16
<i>ФАП</i>	17
<i>Церква</i>	17
<i>Школа</i>	18
<i>Топоніміка села</i>	19
<i>Вовча</i>	19
<i>Мазурівка</i>	19
<i>Околиця Зеленого Хреста</i>	20
<i>Свистунівка</i>	20
<i>Ставки</i>	21
<i>Хутір</i>	21
<i>Циганищина</i>	21

Інформаційно-довідкове видання

Стежками рідного краю

Відповідальна за випуск:

Гриб М.А.

Редагування:

Слободян О.Л.

Комп'юльне опрацювання:

Слободян О.Л.

Підписано до друку 2015р. Формат 21х14,7

Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman

Друк різнографією. Наклад 20 примірників.

Віддруковано з готового оригінал – макета Ярмолинецька ЦРБ

Смт. Ярмолинці, площа 600-річчя Ярмолинець, 1а